Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 44 (45) Warszawa, 18 grudnia 1937 r. Rok II

Prosimy o odnowienie prenumeraty za kw. I 1938 r. (zł. 4.50)

Blankiet PKO załączamy **Konto PKO 22.308**

TREŚĆ: str.

A. BOJKO
mgr praw

ORZECZNICTWO W SPRAWIE CHARAKTERU PRACY I OBOWIĄZKU UBEZPIECZENIA ADMINISTRATORA DOMU

Podstawowym warunkiem obowiązku ubezpieczenia w zakresie RPR z 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (poz. 911 Dz. Ust.) jest zatrudnienie u innej osoby (art. 2 p. 1 cyt. RPR). Zgodnie ze stałym orzecznictwem NTA. (ob. OBP Nr 22—23, str. 348 i Nr 539, str. 95) „zatrudnienie u innej osoby" oznacza — poza wypad-

kami pracy na podstawie nominacji (art. 5 p. 4 cyt. RPR)—pracę opartą na porozumieniu stron, mającym cechy umowy o pracę z tym zastrzeżeniem, że praca nie musi być płatna (art. 2 p. 1 i 14 cyt. RPR).

Również obowiązek ubezpieczenia w zakresie ustawy o ubezpieczeniu społecznym („scaleniowej") jest zależny od ustalenia „stosunku pracy najemnej" (art. 2).

Dla rozstrzygnięcia zatem kwestii obowiązku ubezpieczenia danego administratora należy uprzednio ustalić, na jakim stosunku opiera się jego praca i czy stosunek ten nosi cechy umowy o pracę.

Sąd Najwyższy zajmował się już wielokrotnie zagadnieniem, czy administratora domu należy uważać za samodzielnego pełnomocnika, czy też za pracownika, związanego ze swym pracodawcą stosunkiem najmu pracy i w szeregu swoich orzeczeń (29.IV.1932, C I 3067/31, Zb. Urz. Nr 96/32 r.; 21.III.1932, C I 1610/31, ogł. w Gaz. Sąd. Warsz. Nr 32/32 r.; 30.V.1933, C I 565/33, Zb. Urz. Nr 355/34 r.) uznał, że sama nazwa „administrator domu" nie przesądza jeszcze charakteru stosunku prawnego, zachodzącego pomiędzy właścicielem domu a administratorem, i że w każdym konkretnym wypadku rzeczą sądu jest na podstawie okoliczności sprawy charakter tego stosunku ustalić.

Podobnie NTA w jednym z ostatnich wyroków (31.III.1937 r., l. rej. 505/35, OBP Nr 36, str. 548) orzekł, że „istnienie pełnomocnictwa nie stwarza zatrudnienia, powodującego obowiązek ubezpieczenia i nie wyłącza istnienia takiego zatrudnienia". NTA wychodzi więc ze słusznego założenia, że samo udzielenie komuś pełnomocnictwa nie przesądza jeszcze charakteru stosunku podstawowego zachodzącego między mocodawcą a pełnomocnikiem.

Teza powyższa znajduje uzasadnienie w istocie instytucji „przedstawicielstwa" (art. 93—103 Kodeksu Zobowiązań). Pełnomocnictwo udzielone przez właściciela nieruchomości administratorowi ustanawia niewątpliwie rodzaj „przedstawicielstwa" i określa tylko zakres działania administratora w stosunku do osób trzecich (lokatorów, władz itp.). Natomiast stosunek pomiędzy stronami, będący podstawą pełnomocnictwa (tzw. stosunek podstawowy) opierać się może bądź na umowie o pracę, bądź na umowie zlecenia.

Umowa o pracę różni się od umowy zlecenia tym, że *przedmiotem umowy o pracę jest praca sama jako taka* (art. 448 K. Z.), podczas gdy przedmiotem umowy zlecenia jest wynik pracy (art. 498 K. Z.).

W następstwie tego *pracodawcy służy prawo udzielania pracownikowi poleceń co do rodzaju, czasu, miejsca i sposobu wykonywania pracy*, o ile to nie sprzeciwia się umowie, ustawie i dobrym obyczajom (art. 448 § 2 K. Z.). Pracownik zatem jest *zależny* przy wykonywaniu swej pracy od pracodawcy. Jednakże i stosunek, wynikający z umowy zlecenia, zgodnie o orzecznictwem NTA (22.V.1935, l. rej. 4966/32 Zb. Wyr. 1073 S i 27.X.1936, l. rej. 6419/35 OBP Nr 22—23, str. 347) nie jest pozbawiony momentu zależności. Różnica między umową zlecenia a umową o pracę leży — zdaniem NTA — w tym, że przyjmujący zlecenie zależny jest od dającego zlecenie tylko o tyle, o ile zależność ta wynika z samej umowy, poza tym zaś jest co do spełniania swoich obowiązków niezależny. Jaka jest zależność pełniącego usługi od osoby, na rzecz której są one spełniane — należy ocenić w każdym poszczególnym wy-

padku na podstawie całokształtu stosunku umownego łączącego te dwie osoby.

Kryterium zależności jest bardzo mało pewne. Ustalenie tego charakteru jest bardzo trudne ze względu na subtelność różnic zachodzących między charakterem zależności przy umowie o pracę i umowie zlecenia. Nie mniej trudne jest ustalenie, czy w konkretnym przypadku przedmiotem umowy jest praca sama (umowa o pracę), czy jej wynik (umowa zlecenia).

W poszukiwaniu pewniejszych kryteriów Sąd Najwyższy w ostatnio ogłoszonym wyroku z d. 4 stycznia 1937, C II 2073/36 (Zbiór Wyr. nr. 269 z 1937) ustala: *stosunek pracy zachodzi w razie umownego zobowiązania do odpłatnego świadczenia oznaczonej ilości pracy; nabytą ilością pracy pracodawca dysponuje w granicach umowy i ustawy.*

Dla oceny charakteru stosunku jest obojętne, czy administrator otrzymuje wynagrodzenie i w jakiej formie je otrzymuje (stałe, czy procentowe, np. w stosunku do zainkasowanego komornego), gdyż—jak to wyjaśnił SN—*„umowa, mocą której właściciel realności miejskiej porucza komuś zarząd tej realności chociaż za wynagrodzeniem płatnym periodycznie, nie jest umową o pracę, lecz umową zlecenia* (S. N. 4.I.1937, C II 2073/36 Zb. Urz. Nr 269/37).

Uważamy, że powołanym wyrokiem z d. 4 stycznia 1937 Sąd Najwyższy kładzie kres istniejącej dotąd, mimo licznej judykatury, niepewności—czy administrator jest pracownikiem. Wyrok ten ustala, że administrator *pracownikiem nie jest,* gdyż „umowa, którą właściciel domu powierza drugiemu zarząd swej nieruchomości chociaż za wynagrodzeniem płatnym periodycznie, nie jest umową o pracę lecz umową zlecenia".

Wyjątkowo — jeśli administrator jest w myśl umowy zobowiązany do świadczenia pewnej ilości godzin pracy (jest np. obowiązany do przebywania w biurze administracji, „kantorku" itp. przez pewną ilość godzin), w ciągu których stoi do dyspozycji właściciela domu i jest albo może być od jego kierownictwa zależny, tak iż przedmiotem umowy jest sama praca a nie jej wynik—zachodzi stosunek najmu pracy.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

101.

KSIĘGI NIERZETELNE.

Księgi uznane za nierzetelne mogą być przez władzę wymiarową pominięte bez ich rozważenia.

Ofiarowanie przez płatnika nowych dowodów podczas składania w komisji odwoławczej wyjaśnień, jest niedopuszczalne.

NTA, 27 września 1937, l. rej. 5956/35.

Z uzasadnienia: Zarzuty dowolności w uskutecznieniu dodatkowego wymiaru oraz wadliwości postępowania uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny za chybione.

Przede wszystkim stwierdzić należy, iż protokół rewizji ksiąg handlowych z d. 14 kwietnia 1934 r., na który skarga się powołuje, jest bez znaczenia w konkretnej sprawie z uwagi na nierzetelność ksiąg handlowych, stwierdzoną przez ponowną rewizję ksiąg w dniach 11 do 14 czerwca 1934 r.

Nierzetelność ksiąg przyznała wyraźnie skarżąca firma w piśmie z dnia 29 grudnia 1934 r. stwierdzając, iż „w książkach i dowodach kasowych zaszły fałszerstwa", które dały powód do zwolnienia buchaltera i wniesienia doniesienia do Prokuratora. Również w piśmie z 10 stycznia 1935 r. stwierdziła skarżąca, iż nieprzyjęcie ksiąg handlowych i uznanie ich za nieprawidłowe i nierzetelne uważa za słuszne.

W tym stanie rzeczy nie mógł się Najwyższy Trybunał Administracyjny dopatrzyć dowolności wymiaru, wzgl. wadliwości postępowania w tym, że władza pozwana pominęła protokół badania ksiąg handlowych z 14 kwietnia 1934 r. jak również nie oceniła zaofiarowanych ksiąg handlowych jako zapisków. Uznanie bowiem ksiąg za nierzetelne w związku z wyraźnym uznaniem przez skarżącą tej nierzetelności zwalniało władzę pozwaną od obowiązku rozprawienia się z dowodem tym jako dowodem z zapisków.

Co się tyczy zarzutu skargi pominięcia obrony przedstawionej na posiedzeniu Komisji Odwoławczej, to zarzut ten uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny za nieuzasadniony, a to w związku z postanowieniem art. 90 *) ustawy o państwowym podatku przemysłowym, z którego wynika, jak to słusznie odpowiedź na skargę podnosi, iż rola płatnika na posiedzeniu komisji ogranicza się tylko do złożenia ustnych wyjaśnień na treść wniesionego odwołania, ofiarowanie zaś nowych środków dowodowych i żądanie wyjaśnień co do podstaw wymiaru wykracza poza granice uprawnień płatnika, opartych na postanowieniu art. 90 ustawy *).

Z powyższych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny oddalił skargę, jako nieuzasadnioną (u).

Zagadnienie wartości dowodowej ksiąg handlowych nieprawidłowych było już nieraz rozważane przez NTA.

W wyroku z dnia 26 września 1936 r. l. rej. 3673/34 Kolegium Zwiększone NTA zajęło następujące stanowisko w odniesieniu do wartości dowodowej nieprawidłowych ksiąg handlowych w postępo-

---

*) Obecnie — art. 108 Ordynacji Podatkowej.

waniu mającym na celu wymiar podatku przemysłowego.

„Władza ma obowiązek rozprawienia się z zarzutami odwołania, ma więc w zasadzie obowiązek uzasadnienia, dlaczego ofiarowanemu dowodowi odmówiła kwalifikacji prawidłowych ksiąg handlowych, jak również dlaczego nie daje mu wiary jako zapiskom, mogącym służyć za podstawę do ustalenia obrotu... Nie odnosi się to do przypadku, gdy władza uznała księgi za nieprawidłowe z powodów merytorycznych, które wskazują, że na podstawie przedstawionych dowodów nie można oprzeć ustalenia obrotu (np. z powodu niezapisania do ksiąg wszystkich zaszłości handlowych, dotyczących sprzedaży towarów). „Z tego rozumowania Kolegium Zwiększone NTA wyprowadziło zasadę prawną, wpisaną do księgi zasad prawnych: „W przypadku powołania się podatnika na księgi handlowe władza ma obowiązek oceny tych ksiąg jako zapisków przy ustaleniu obrotu, mimo że księgi jako formalnie wadliwe zostały odrzucone“.

Takież stanowisko zajął NTA w całym szeregu wyroków w odniesieniu do zagadnienia mocy dowodowej ksiąg nieprawidłowych przy ustaleniu podstawy wymiaru podatku dochodowego (29 stycznia 1935 r. l. rej. 10924/31 i inne).

*

Ujęcie w omawianym wyroku NTA kwestii uprawnienia płatnika do powoływania nowych dowodów przed komisją odwoławczą — nie jest, zdaniem naszym, trafne. Tak dawniej obowiązujące postanowienia art. 90 ustawy o podatku przemysłowym i art. 68 ustawy o podatku dochodowym jak i obecnie obowiązujący przepis art. 108 ordynacji podatkowej mówią o uprawnieniu podatnika do składania „wyjaśnień“ w celu „uzasadnienia” zarzutów odwołania.

Pojęcie „wyjaśnienia” i „uzasadnienia” obejmuje niewątpliwie prawo powoływania się na dowody. Najlepszym bowiem wyjaśnieniem i uzasadnieniem zarzutów faktycznych jest powoływanie się na materiał dowodowy. Przepis art. 108 ordynacji podatkowej sam przez się nie wyłącza więc prawa podatnika do powoływania się na dowody inne niż te, które podatnik zgłosił w samym odwołaniu.

Podatnik ma więc niewątpliwe prawo powoływania podczas wyjaśnień na komisji odwoławczej dowodów tak już zgłoszonych w odwołaniu jak i nowych.

Inna kwestia — czy komisja odwoławcza ma obowiązek badania nowych dowodów, zgłoszonych przez płatnika w trakcie składania wyjaśnień.

Termin do odwołania został ustanowiony w dwojakim celu: nie tylko poto, żeby strona wypowiedziała się, czy uważa orzeczenie za słuszne, ale i poto, żeby wypowiedziała się, co orzeczeniu zarzuca. Strona nie może żądać od władzy orzekającej, by rozważała wciąż nowe zarzuty lub nowe dowody, na uzasadnienie tych zarzutów zgłaszanych. Toteż należy uznać, że strona ma obowiązek zgłoszenia wszystkich zarzutów i dowodów w terminie odwoławczym oraz że władza nie ma obowiązku rozważania zarzutów i dowodów zgłoszonych po terminie odwoławczym.

Z tej zasady nie wynika, że komisja odwoławcza nie ma prawa rozważania nowych zarzutów i zbadania nowych dowodów. NTA w

wyroku z dn. 21 grudnia 1931 l. rej. 389/30 słusznie uznał, że ustawa o podatku przemysłowym (nie inaczej—ordynacja podatkowa) nie zawiera przepisu, któryby zabraniał władzy uwzględnienia podniesionych dodatkowo w związku z odwołaniem, lecz już po upływie terminu odwoławczego nowych okoliczności faktycznych i dowodów.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

21.

PODSTAWA DO OBLICZANIA SKŁADEK.

O ile zapomogi, wypłacane przez pracodawcę pracownikowi, mają charakter doraźny, są uzależnione od dobrej woli pracodawcy — choćby w związku z warunkami bytowania pracowników oraz koniunkturą ekonomiczną—i mają wysokość zmienną, tak iż pracownicy przy zawieraniu umów nie mogą tych zapomog brać w rachubę—zapomogi te nie mogą być uważane za przyjęte zwyczajowo i nie ulegają przeto doliczeniu przy ustaleniu podstawy do obliczenia składek w zakresie ubezpieczenia chorobowego.

S. N., 16 września 1936, C I 226/36, PUS, październik 1937, poz. 140.

Z uzasadnienia. W skardze kasacyjnej pozwana Ubezpieczalnia Społeczna żąda uchylenia zaskarżonego wyroku, zarzucając Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 331 k. p. c. oraz art. 19 cz. II ustawy o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, polegające na tym, że Sąd Apelacyjny, wbrew wyraźnej treści powołanego wyżej przepisu, nie uznał w przypadku zapomogi za podlegającą doliczeniu do zarobków pracownika przy wymiarze składki ubezpieczeniowej; ponadto skarga kasacyjna zarzuca, że Sąd Apelacyjny niesłusznie powołał się w uzasadnieniu wyroku na orzeczenie Sądu Najwyższego Nr 684/34 r. z pominięciem tej istotnej okoliczności, że orzeczenie powyższe zawiera wykładnię art. 12 rozporządzenia z dn. 16/III.1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych, w którym pojęcie zwyczaju ujmowane jest inaczej, niż w ustawie o kasach chorych z 19/V.1920.

Artykuł 12 rozporządzenia o umowie o pracę dotyczy, zdaniem skarżącej, prawa zwyczajowego, gdy w ustawie o kasach chorych jest mowa o zwyczaju, jako o stanie faktycznym, wynikłym wskutek powtarzalności pewnego świadczenia gotówkowego. Zarzut powyższy nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny w przypadku dostatecznie uzasadnił, że zapomoga, jaką otrzymali pracownicy pozywającego Banku, nie należała do tego rodzaju świadczeń, które w myśl art. 12 ustawy o kasach chorych należało doliczyć do zarobków przy obliczeniu składek; na poparcie swego wniosku Sąd przytoczył, że zapomogi, wypłacone pracownikom Banku, miały charakter doraźny, że były uzależnione od każdorazowej decyzji zarządu, w związku z warunkami bytowania pracowników, że były aktem dobrej woli pracodawcy, że wysokość ich była zmienna, że pracownicy przy odnawianiu umów nie mogli brać w rachubę tych zapomóg, że wobec tego nie można uważać takich zapomóg, za przyjęte zwyczajowo. Miał również podstawę Sąd Apelacyjny powołać się w przypadku na orzeczenie Sądu Najwyższego Nr 684/34 r., twierdzenie bo

wiem skarżącej, że dwie wyżej powołane ustawy odmiennie traktują pojęcie zwyczaju, nie zostało niczym uzasadnione. W dalszym ciągu skargi kasacyjnej pozwana zarzuca pominięcie przez Sąd tej okoliczności, że o ile wypłacenie pracownikom zapomóg było w przypadku aktem dobrej woli, pracodawca winien był w jakiś sposób uzewnętrznić charakter tych zapomóg, z czego pracownik mógłby wnioskować, że nie może zapomóg tych traktować jako świadczeń stałych. Zarzut ten jest bezzasadny, Sąd Apelacyjny bowiem przytoczył, jak już wyżej wspomniano, cały szereg okoliczności towarzyszących wypłacie zapomóg, z których, jak ustalił Sąd, pracownicy mogli wnioskować o charakterze tych świadczeń.

W ostatnim wreszcie punkcie skargi kasacyjnej pozwana Ubezpieczalnia zarzuca pominięcie przez Sąd, że o ile wypłata zapomóg była w przypadku uzależniona od czynników natury ekomicznej i warunków bytowania pracowników, to tym samym stanowiła integralną część uposażenia i podlegała doliczeniu do zarobków przy obliczeniu składek ubezpieczeniowych. Zarzut ten jest również bezpodstawny, każde bowiem dodatkowe świadczenie do pensji pracownika, czy to w postaci zapomogi, czy też gratyfikacji, pozostaje w ścisłym związku z koniunkturą ekonomiczną i ma na celu polepszenie bytu pracownika, z czego jeszcze nie wynika by wszystkie tego rodzaju świadczenia miały być doliczane do stałego uposażenia przy obliczaniu składek ubezpieczeniowych.

Z tych zasad skargę kasacyjną, jako bezpodstawną, należy oddalić.

Zasada wyrażona w przytoczonym wyroku Sądu Najwyższego, jakkolwiek oparta na ustawie z dn. 19 maja 1920 o ubezpieczeniu na wypadek choroby (o kasach chorych), ma pełne zastosowanie do ustalania podstawy wymiaru składek w myśl ustawy scaleniowej z 1933 r.

Art. 14 tej obecnie obowiązującej ustawy głosi: „Za faktyczny zarobek w rozumieniu ustawy niniejszej uważa się całkowity dochód ubezpieczonego, stanowiący wynagrodzenie za pracę a mianowicie: 1) wynagrodzenie pieniężne wraz z wszelkimi dodatkami (procenty, tantiemy i gratyfikacje itp.) wypłacanymi na podstawie umowy lub zwyczaju w danym przedsiębiorstwie, jeżeli dodatki te trwale wpływają na wysokość wynagrodzenia, oraz wynagrodzenie za godziny nadliczbowe".

Warunek trwałości odnosi się więc do wszystkich dodatków z wyjątkiem wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, (ob. OBP, nr 41, 1937, „Czy wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wlicza się do podstawy obliczenia składek ubezpieczeniowych?, str. 621).

Gwoli uniknięcia nieporozumienia dodać należy, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych w zakresie Rozporządzenia P. R. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, kwestia trwałości dodatkowego wynagrodzenia jest bez znaczenia: wynagrodzenie dodatkowe podlega bezwarunkowo doliczeniu do podstawy wymiaru.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 4 LISTOPADA 1937 R.
L. D. V. 37699/4/37

w sprawie zwolnienia komisantów firmy „Vacuum Oil Company" Sp. Akc. Rafineria olejów mineralnych w Czechowicach od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych *).

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 29 z 1937 r., poz. 867)

Ministerstwo Skarbu rozciąga postanowienia okólnika z dnia 30 stycznia 1937 r. L. D. V. 32471/4/37 (Dz. Urz. Min. Sk. z 1937 r. nr 4 poz. 124) z poprawką zawartą w komunikacie zamieszczonym w Dz. Urz. Min. Sk. z 1937 r. nr 6 na str. 204—również i na komisantów firmy „Vacuum Oil Company" Sp. Akc. Rafineria olejów mineralnych w Czechowicach.

Ponieważ wymieniona firma przyjmuje na siebie odpowiedzialność za uiszczenie przez swoich komisantów podatku przemysłowego od obrotów za rok 1937, należy stosować odnośne polecenia zawarte w ustępie końcowym powołanego wyżej okólnika.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

---

*) Jak wiadomo, art. 5 ustawy o podatku przemysłowym stawia jako warunek uznania przedsiębiorstwa za komisowe—prowadzenie prawidłowych ksiąg handlowych. Jednakże tenże przepis upoważnia Ministra Skarbu do zwalniania przedsiębiorstw komisowych.

Minister Skarbu okólnikiem z dnia 30 stycznia 1937 r. L. D. V. 32471/4/37 zwolnił komisantów następujących firm od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych: 1. Galicyjskiego Towarzystwa Naftowego „Galicja" sp. akc. we Lwowie, 2. firmy „Karpaty", sprzedaż produktów naftowych, sp. z o. o. we Lwowie i 3. firmy „Standard Nobel w Polsce, S. A. w Warszawie. Warunkiem korzystania z tej ulgi jest a) zajmowanie się wyłącznie rozwózkową sprzedaży nafty (na tzw. beczkowozach), bez względu na miejscowość, w której komisanci tej sprzedaży dokonywują, b) zajmowanie się wyłącznie sprzedażą nafty i produktów naftowych w swych zakładach handlowych na obszarze województw: białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, lubelskiego, poleskiego, wołyńskiego i tarnopolskiego.

Wspomniana ulga dotyczy roku 1937.

W myśl tegoż okólnika, ci z komisantów, którzy, poza sprzedażą komisową nafty i produktów naftowych wyżej wspomnianych firm, zajmują się również sprzedażą komisową lub na rachunek własny nafty i produktów naftowych pochodzących od innych firm, bądź też dokonywują transakcyj innymi artykułami, nie korzystają z ulg.

Okólnikiem z dnia 4 listopada 1937 r. L. D. V. 37699/4/37 Minister Skarbu rozciągnął wspomniany okólnik na komisantów firmy „Vacuum Oil Company".

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 20 LISTOPADA 1937 R.
L. D. V. 38698/4/37

w sprawie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1937 dla przedsiębiorstw skupu zawodowego jaj kurzych w celach eksportowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 31 z 1937 r., poz. 898)

Nawiązując do okólnika z dnia 27 listopada 1936 r. L. D. V. 44684/4/36 Część I,

p. 1 c) (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 32, poz. 978), Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339) zezwala na prowadzenie w 1937 roku przedsiębiorstw skupu zawodowego jaj kurzych w celach eksportowych przy sumie skupu ponad 500.000 zł do 700.000 zł na podstawie świadectw przemysłowych kategorii II-ej przedsiębiorstw handlowych.

Ulga powyższa przysługuje z urzędu (bez składania indywidualnych podań) pod warunkiem prowadzenia przez wymienione przedsiębiorstwa prawidłowych ksiąg handlowych.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr J. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw R. P. Nr 80 z dn. 24 listopada 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów—Skarbu w sprawie zmian w statucie Lubelskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 577): — Skarbu o zmianie rozporządzenia z dnia 31 stycznia 1935 r. w sprawie zwalniania od zamknięcia celnego niektórych składów celnych, przeznaczonych do przechowywania pewnego rodzaju towarów (poz. 578); — Przemysłu i Handlu o wykonywaniu nadzoru oraz bezpośredniego dozoru nad kotłami parowymi (poz. 579).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 81 z dn. 29 listopada 1937 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów—o zakazie poszukiwań górniczych na pewnych obszarach w województwie kieleckim (poz. 583).

Rozporządzenie Ministra Skarbu—w sprawie zmian w statucie Białostockiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 585).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 82 z dn. 3 grudnia 1937 r.

Rozporządzenia Ministra — Skarbu w sprawie zmian w statucie Wileńskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 590); — Skarbu w sprawie zmian w statucie Częstochowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 591); — Skarbu w sprawie zmian w statucie Kaliskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 592); — Skarbu w sprawie zmian w Statucie Kieleckiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 593); — Skarbu w sprawie zmian w statucie Piotrowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 594); — Skarbu w sprawie zmian w statucie Płockiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 595); — Skarbu w sprawie zmian w statucie Radomskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego (poz. 596); — Skarbu w sprawie zmian w statucie Towarzystwa Kredytowego Miejskiego we Lwowie (poz. 597);—Skarbu w sprawie zmian w statucie Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu (poz. 598).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 83 z dn. 9 grudnia 1937 r.

Rozporządzenia Ministrów—Opieki Społecznej o postępowaniu przy wymiarze i poborze należności na rzecz Funduszu Pracy (poz. 604);—Przemysłu i Handlu w spra-

wie określenia istotnych cech przemysłu ludowego, domowego i pracy chałupniczej jako zatrudnień zarobkowych, wyłączonych spod przepisów prawa przemysłowego (poz. 605);—Skarbu w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła (poz. 606).

Dziennik Ustaw R. P. Nr 84 z dn. 11 grudnia 1937 r.

Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej — w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie porozumienia z dnia 14 października 1937 r. między Polską a Wielką Brytanią, dotyczącego taryfikacji biegaczy do maszyn przędzalniczych (poz. 609);— w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie porozumienia dodatkowego z dnia 29 listopada 1937 r. do umowy o przedłużeniu umowy gospodarczej między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką z dnia 4 listopada 1935 r. (poz. 610).

Rozporządzenie Ministra Skarbu — w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1937 r. o umundurowaniu urzędników kontroli skarbowej (poz. 615).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu nr 30 z dn. 20 listopada 1937 r.

Okólniki—w sprawie kontroli specjalnej obrotu towarowego polsko-bułgarskiego (poz. 884);—w sprawie wyjaśnienia do taryfy celnej przywozowej (poz. 885);—w sprawie wyjaśnień do taryfy celnej przywozowej (poz. 886); — w sprawie ustalania wagi świń żywych przy wywozowej odprawie celnej (poz. 887);—w sprawie podstaw wymiaru podatku od lokali w domach, należących do spółdzielni, mających na celu dostarczanie członkom mieszkań (poz. 888).

Komunikat o składaniu zeznań do obliczenia różnicy podatku dochodowego od łącznych wynagrodzeń.

KALENDARZ PODATKOWY

W grudniu 1937 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 grudnia 1937 r.—podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 30 listopada 1937 r.

Do 7 grudnia 1937 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w listopadzie 1937 r.

Do 20 grudnia 1937 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni grudnia 1937 r.

Do 25 grudnia 1937 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu listopadzie 1937 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 31 grudnia 1937 r.—świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne na r. 1938.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w grudniu 1937 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w grudniu 1937 r.

PORADNIA

B. P. Krasnystaw.

Przewidziane w ust. 3 art. 21 ustawy o podatku dochodowym ograniczenia potrącalności pensji i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń tzw. „wyższej administracji" **nie dotyczą udziałowców osoby prawnej** (spółki z o. o., spółki akcyjnej)", **którzy nie wchodzą w skład zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych, komisyj rewizyjnych** w charakterze członków lub zastępców. Jeśli więc udziałowiec, o którym Pan wspomina, nie należy do tej kategorii osób, stanowisko władzy skarbowej jest błędne.

Poza tym uważamy za swój obowiązek zwrócić uwagę na następującą okoliczność. Ograniczenia potrącalności, o których mowa wyżej, **nie dotyczą takich wynagrodzeń, które są wypłacane z tytułu innych usług aniżeli pełnienie obowiązku członka zarządu, rady nadzorczej itp.** Jest to ustalone judykaturą NTA (wyrok z 19 października 1931, l. rej. 7251/30 i z 25 kwietnia 1931, l. rej. 322/29). Pensja płacona z tytułu prowadzenia księgowości lub z tytułu wykonywania obowiązków majstra jest wynagrodzeniem zawsze potrącalnym (w myśl przytoczonej judykatury).

Uzyskanie rozszerzenia granic potrącalności przewidzianych w ust. 3 art. 21 nie wymaga zachowania jakiegokolwiek specjalnego trybu. Należy jedynie szczegółowo uzasadnić podanie.

A. Ryczke.

Stanowisko Pana jest błędne, oparte na nieuważnym czytaniu § 9. Przepis ten dotyczy jedynie zaległości, których wysokość nie przekracza 20 złotych. Nie ma również zastosowania do Pańskiego wypadku powołany przez Pana okólnik Ministerstwa Skarbu: dotyczy on tylko należności skarbowych.

E. A.

1. Wszelkiego rodzaju — tak handlowe jak i niehandlowe — dochody spółki winny być uwidocznione w jej księgach handlowych, gdyż istnieje obowiązek prowadzenia „rachunkowości spółki". Inny jest zakres tego obowiązku dla osoby fizycznej.

2. Nie ma obowiązku prowadzenia osobnych rachunków dla każdego rodzaju kosztów.

3. W myśl art. 6 ust. 2 „prowadzący prawidłowe księgi **mogą** jednorazowo odpisać całkowitą wartość przedmiotów, których zwykły okres zużycia nie przekracza lat 5". **Nie** jest to więc **obowiązek,** lecz prawo podatnika.

4. Przedsiębiorstwa przemysłowe VI — VIII kategorii świadectw przemysłowych **nie mają obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych,** o ile nie są zarejestrowane. Jednakże, o ile kupcy, którzy takie przedsiębiorstwa prowadzą, posiadają zakłady sprzedaży artykułów własnej produkcji, prowadzone na podstawie świadectw przemysłowych kategorii I i II przedsiębiorstw handlowych, mają oni obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych dla swych przedsiębiorstw przemysłowych.

Osoby fizyczne, nawet nieprowadzące prawidłowych ksiąg, mają obowiązek **złożenia zeznania o obrocie** co do każdego przedsiębiorstwa zaliczonego do kategorii I i II przedsiębiorstw handlowych oraz do kategorii I, II, III, IV, V i VI przedsiębiorstw przemysłowych. Te same osoby mają obowiązek złożenia zeznania o dochodzie w razie osiągnięcia w roku poprzedzającym rok podatkowy dochodu ponad 1500 zł.

Jeżeli podatnik w zeznaniu o dochodzie nie wyraził gotowości przedstawienia ksiąg, władza wymiarowa może ustalić podstawę wymiaru z pominięciem

ksiąg — choćby tenże podatnik zaofiarował je w zeznaniu o obrocie.

Stały Czytelnik.

Osoba fizyczna prowadząca księgi handlowe nabyła w r. 1937 dla przedsiębiorstwa samochód osobowy. Samochód ten został przed końcem roku sprzedany (ze stratą). Jak należy zamknąć księgi, by jak najkorzystniej dla tej osoby uwzględnić wydatek na nabycie samochodu i stratę powstałą przy jego sprzedaży?

W myśl art. 2 ust. 2 Dekretu P. R. z d. 7 maja 1936 o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych — nabywcy pojazdów mechanicznych (osoby fizyczne), którym z tytułu nabycia pojazdów przysługuje ulga w podatku dochodowym na podstawie ust. 2 art. 6 ustawy o pod. dochod. (100% amotyzacji) oraz na podstawie tego dekretu, mają **prawo wyboru podstawy prawnej do zastosowania ulgi.**

Wybieramy ulgę z Dekretu. W Pańskim wypadku należy nabycie samochodu wyksięgować (wystornować), tak jak gdyby kupno odbyło się dla celów osobistych i nie było księgowane.

W myśl art. 3 Dekretu suma wydatkowana na nabycie samochodu ulega potrąceniu z opodatkowanego w roku następnym dochodu. Okoliczność, że nabyty samochód został sprzedany, nie ma zdaniem naszym wpływu przy stosowaniu ulgi z Dekretu.

Buch. G.

1. Nie ma terminu.

2. Księgowanie i księgowość prawidłowe. Nie ma obowiązku poświadczania ksiąg.

A. A. Warszawa.

Nie można księgować wydatku, którego się nie poniosło.

Brunon R.

Czy i jakiej opłacie podlega „umowa regulacyjna" następującej treści:

„Niniejszym stwierdzamy dla pamięci ustną umowę zawartą w dniu dzisiejszym następującej treści:

Dług nasz—mój u WPanów wynosi w dniu dzisiejszym:

1) z weksli protestowanych zł...
2) z weksli w obiegu „ ...
3) z otwartego rachunku „ ...
razem zł

którą to sumę wobec naszej—mojej niewypłacalności uregulowaliśmy w rozmiarze ...% tj. za kwotę zł...
na wyrównanie której złożyliśmy co następuje:

otówką zł...
wekslami zł...
razem jak wyżej zł,..

tak że strata do odpisania wynosi sumę zł...

Będące w obiegu weksle w sumie zł... pł. dn... zostaną przez WPanów wykupione i wydane nam franco po wpływie wszystkich weksli regulacyjnych.

W razie niewykupienia przez nas — mnie któregokolwiek z weksli regulacyjnych, układ niniejszy traci swoją moc i cała pierwotna pretensja, po potrąceniu ewentualnie uskutecznionych wpłat, staje się płatną natychmiast, co stwierdzam własnoręcznym podpisem.

wierzyciel (—) dłużnik (—)

1. Ustalenie przedregulacyjnej kwoty należności z weksli protestowanych, weksli w obiegu i otwartego rachunku nie podlega opłacie stemplowej, gdyż nie jest to przedmiot umowy.

2. Uznanie kwoty należności regulacyjnej jest wolne od opłaty stemplowej. Skoro bowiem **samo uznanie należności za dostarczony towar,** jako pismo „stwierdzające umowę sprzedaży, którą bądź sprzedawca bądź nabywca zawarł w zakresie swego przedsiębiorstwa podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku"—**nie podlega opłacie stemplowej,** (art. 69 ustawy o opłatach stemplowych). to i umowa redukująca tę należność nie podlega tej opłacie. Albowiem ta druga umowa jest również tylko pi-

smem „stwierdzającym umowę sprzedaży, którą itd.".

Okoliczność, że to pismo jest podpisane przez obie strony jest obecnie (od 15 stycznia 1936) bez znaczenia (art. 3 pkt 4 Dekretu PR DURP 1936, nr 3, poz. 15).

H. T.

Należność z tytułu podatku dochodowego nie ulega zasadniczo odliczeniu od dochodu podatkowego (pkt 5 ust. 1 art. 10 ustawy o pod doch.).

Jeśli należność z tytułu podatku obrotowego (np. dodatkowy wymiar) nie mogła być bez winy płatnika ustalona w roku, do którego się odnosi, jest ona wydatkiem tego roku operacyjnego, w którym została ustalona (okólnik Ministerstwa Skarbu z 6 marca 1931, LDV 134/32).

2. **Wpłata jednego z dłużników firmy została w dzienniku zapisana prawidłowo, a w księdze kontowej omyłkowo na koncie niewłaściwym. Czy dla naprawienia tej pomyłki wystarczy przenieść pozycję z konta niewłaściwego na właściwe bez wprowadzania tej pozycji (prostującej) do dziennika, czy też należy sprostowania dokonać za pośrednictwem dziennika?**

Jeśli zapis na właściwym koncie może być uskuteczniony tylko pod kolejną datą, gdyż właściwa data jest już zajęta (tak iż przeniesienie nie może nastąpić przez zwykłe wykreślenie na koncie niewłaściwym i zapisanie na koncie właściwym pod datą zaszłości, a winno być uskutecznione przez storno na niewłaściwym koncie) — należy sprostowanie uskutecznić przez dziennik.

Komisant.

1. **Zwrócone komisantowi przez komitenta koszty handlowe** jak opłaty stemplowe, wekslowe, przewozowe, koszty zwózki i przewozu towaru, prowizje itp. stanowią część wynagrodzenia komisowego i, jako takie, **podlegają doliczeniu do podstawy opodatkowania** (do obrotu podatkowego) (NTA, 13 grudnia 1933, l. rej. 5855/32).

2. **Manko na towarze jest potrącalną stratą,** o ile wynika z przyczyn naturalnych jak to wysychanie towaru, omyłki na rzecz klienta przy ważeniu, mierzeniu itp. — jest to bowiem faktycznie zmniejszenie pobranej ceny. Jeśli komisant ponosi to manko, mamy do czynienia ze zmniejszeniem prowizji komisowej o kwotę, za którą odpowiada wobec komitenta z tytułu manka, a więc — ze zmniejszeniem o tę kwotę dochodu podatkowego.

3. Zeznanie jest prawidłowe.

4. Należy w Pańskim przypadku sprostować układ pozycji w dzienniku przez zwykłe przekreślenie (tak ażeby pierwotny tekst był czytelny).

5. Ob. odpowiedź dla „H. T".

6. Storno z powodu błędnego ujęcia dokumentów ma uzasadnienie w samej treści tych dokumentów.

Prenumerator 2.

1. Nie ma obowiązku prowadzenia osobnego Rachunku Skont i Bonifikat.

2. Jeśli jest prowadzony Rachunek Sprzedaży, saldo Rachunku Skont i Bonifikat udzielonych odbiorcom należy przenieść na debet Rk Sprzedaży. Jeśli jest prowadzony tylko Rk Towarów, saldo Rku Skont i Bonifikat należy przenieść na debet Rku Towarów.

3. Opłaty celne, koszty transportu itp. księguje się na debet Rku Towarów (nawet jeśli jest poza tym prowadzony Rk Sprzedaży).

S. Ł.

W myśl pkt 3 **art. 14 ustawy o ubezpieczeniu społecznym** za faktyczny zarobek uważa się również świadczenia o-

sób trzecich, jeżeli udzielanie takich świadczeń jest w zwyczaju. Jeśli więc **wypłacanie prowizji personelowi odbiorcy przez dostawców** jest zjawiskiem stałym, zwyczajowym, prowizja ta powinna być traktowana jako składowa część faktycznego zarobku pracownika. Jeśli ma charakter sporadyczny, pozostaje bez wpływu na wymiar składki ubezpieczeniowej.

J. A.

1. Według instrukcji Ministerstwa Skarbu z dnia 8 sierpnia 1936 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu nr 21, poz. 680), **obywatele polscy zaopatrzeni w paszporty polskie wystawione przez władze konsularne zagranicą, są cudzoziemcami w rozumieniu prawa dewizowego** — nawet jeśli przebywają w Polsce.

2. Jednorazowe odpisanie wartości ruchomości, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu powinno być przeprowadzone księgowo w formie 100% amortyzacji przy zamknięciu ksiąg. Jest wskazane, by firma, wobec odmiennego ujęcia kwestii, wystornowała zapis z rachunku kosztów handlowych przenosząc go na rachunek ruchomości.

Stały Abonent SZ. Kraków.

Przedsiębiorstwo wypożyczyło sobie w innym przedsiębiorstwie pewną ilość towaru. Towar ten w takim samym gatunku przedsiębiorstwo po pewnym czasie zwróciło. Jak należy transakcję księgować? Czy transakcja podlega podatkowi obrotowemu?

Przedmiotem pożyczki mogą być wszelkiego rodzaju rzeczy zamienne (§ 2 art. 430 Kodeksu Zobowiązań). Mamy więc do czynienia z normalną transakcją pożyczki.

W myśl pkt. 1 art. 5 ustawy o podatku przemysłowym **za obrót podlegający opodatkowaniu uważa się** w przedsiębiorstwach handlu towarowego „przychód brutto za towary sprzedane za gotówkę, wymienione lub sprzedane na kredyt". A więc przychód brutto z pożyczki towarowej nie podlega opodatkowaniu. Tymbardziej nie podlega opodatkowaniu zwrot towaru przez pożyczającego.

Księgować należy (w księgach biorącego pożyczkę): przy zaciągnięciu pożyczki—Winien Rachunek Towarów, Ma Rk Wierzyciela... za pożyczony towar...; przy zwrocie pożyczki—Winien Rk Wierzyciela, Ma Rk Towarów za zwrócony towar...

A. Tur.

Towar sprzedany w Kraju wolno fakturować w obcej walucie pod wyraźnym warunkiem, że zapłata ma nastąpić w walucie polskiej.

2. Zakazane jest zawieranie i wykonywanie umów kupna—sprzedaży, zamiany pożyczki, przelewu, oraz zastawu, których przedmiotem są zagraniczne środki płatnicze. Natomiast zobowiązywanie się przez podpisanie skryptu dłużnego lub wekslu w walucie zagranicznej pod warunkiem, że zapłata ma nastąpić w walucie krajowej jest dozwolone. Wpisy hipoteczne w walucie zagranicznej są zakazane. Podstawa prawna—art. 1, 5, 8 Dekretu dewizowego w związku z art. 9 — 12 prawa o wierzytelnościach w walucie zagranicznej.

Cz. 16.

1. Przedawnienie nie nastąpiło.

2. W myśl § 76 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku przemysłowym biura buchalteryjne oraz rewizyjno buchalteryjne, jeżeli zatrudniają najwyżej dwuch pracowników, są zaliczone do III kategorii przedsiębiorstw handlowych. Z tego przepisu wynika, że biura te nawet nie zatrudniające wcale

pracowników są zaliczone do III kategorii przedsiębiorstw handlowych.—Ucznia zajętego w biurze rewizyjno-buchalteryjnym nie można uważać za pracownika (Sąd Najwyższy dn. 18 lutego 1935 3 K 1375/34).

EMKA.

1. Księgowanie dostarczenia zboża, którego cena nie jest przy dostarczeniu ustalona ze sprzedawcą, według ceny rynkowej na zasadzie jednostronnego ustalenia nabywającego — jest prawidłowe. Po ustaleniu ceny należy zaksięgować tylko ewentualną różnicę.

2. Prowadzenie dziennika jest konieczne.

O. G Kielce.

1. Każdy wpis do ksiąg winien być uwidoczniony w dzienniku. Dlatego też niepodobna pominąć w dzienniku wpisów na konto Bilansu Otwarcia. Praktyka toleruje istnienie odrębnego dziennika dla bilansu.

2. Fakturę należy księgować w dacie otrzymania, a nie w dacie wystawienia faktury. Należy na fakturze otrzymanej zaznaczyć datę wpływu faktury. W treści zapisu faktury należy zaznaczyć datę samej faktury.

3. Sprawę księgowania towarów przez nabywcę omówiliśmy wyczerpująco w dwuch artykułach: OBP nr 15 (16) i 18 (19) rb.

Abonent Aleksander.

Budowa domu mieszkalnego przez spólników spółki jawnej znajduje się poza zakresem działalności przedsiębiorstwa spółki i dlatego nie pownna być księgagami spółki objęta.

Abonent nr 13.

Należy uznać niedoszłego nabywcę i obciążyć rachunek towarów albo sprzedaży za zwolnienie z obowiązków wynikających z umowy sprzedaży. Podkładem tego zapisu może być list wystosowany do kontrahenta lub otrzymany od niego.

Sprzedaż tego samego towaru innemu odbiorcy należy księgować normalnie.

Ch. Gr. Łódź.

Materiał nadesłany nie jest wystarczający dla zaopiniowania. O jakie ruchomości chodzi? Proszę opisać szczegóły i okoliczności transakcji.

87—48.

1. Jakkolwiek przejął Pan przedsiębiorstwo wśród roku operacyjnego, jest Pan uprawniony do zastosowania rocznej amortyzacji obiektów.

2. Zachodzi nieporozumienie. W myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 18 listopada 1936 r. L. D. V. 24674/2/36 w sprawie odpisań na zużycie w podatku dochodowym „gdy suma odpisań w latach ubiegłych osiągnie wysokość równą kwocie będącej podstawą amortyzacji, prawo do odpisań wygasa nawet, gdy dany przedmiot nie został wycofany z użycia. Ministerstwo Skarbu poleca również, by władze skarbowe nie kwestionowały odpisań na amortyzację, dokonywanych do dnia 31 grudnia 1940 z tego powodu, że w latach ubiegłych odpisania były bądź nierównomierne, bądź też nawet wcale nie były dokonywane". Z tego tekstu łatwo zrozumieć, że ulga dotyczy wypadków, gdy podatnik dokonywa odpisania na amortyzację po okresie zużycia danego przedmiotu. **Obciążenie danego roku operacyjnego amortyzacją za lata poprzednie,** choćby odpisania na zużycie wówczas nie były dokonywane, **jest niedopuszczalne.**

Skorowidz rzeczowy

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15